FELSEFE Sınıf-11

KONU FELSEFENİN ORTAYA ÇIKIŞI

Felsefe kelime olarak PHİLO ve SOPHİA kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur ve BİLGELİK SEVGİSİ anlamına gelmektedir. Bu anlamda felsefe hakikatlerin peşinde tutkuyla yapılan, akla dayalı düşünsel etkinliktir.

Felsefi düşünce, Antik Yunan'da sistematik bir hâle gelmiştir. Sümer, Mezopotamya, Mısır, Çin, Hint ve İran medeniyetlerindeki kozmos ve erdem anlayışları; felsefi düşünce üzerinde oluşum ve gelişim açısından etkili olmuştur. İlk medeniyetlerde felsefenin yapısını oluşturan varlık, bilgi ve değer alanlarına yönelik görüşler felsefenin ortaya çıkışını sağlamıştır.

Mısır ve Mezopotamya'da başta astronomi, tıp ve matematik alanlarında bilimsel faaliyet yine İran, Mısır ama özellikle Çin ve Hint'te azımsanamayacak bir düşünce geleneği oluşturulmuştur. Felsefi düşünüş tüm bu uygarlıklarda ortaya çıkan entelektüel faaliyetin tarihsel koşulların tarihsel bir devamıdır. Felsefe her ne kadar Antik Yunan da sistemleşmiş olsa da bu sistemin dayanakları Mısır, Mezopotamya, Çin, Hint, İran ve Mısır uygarlıklarına dayanır.

Mısır ve Mezopotamya'da bilimsel çalışmalar pratik bir yönelime bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Burada kuramsal nitelikteki sorulardan ziyade günlük hayatın sorunlarının çözümüne yönelik bilgi üretilmiştir.

Çin ve Hin uygarlıklarında felsefe zaman zaman dini ve mitolojik öğelerle iç içe geçmiş, zaman zaman da pratik bir nitelik taşımıştır.

Bütün bu uygarlıklar insanlık tarihinde eşsiz yerlere sahip olmakla birlikte bugün kullandığımız matematik, geometri, tıp gibi bilimsel alanların ilk bilgilerini üretmişlerdir. Ayrıca yaşamın anlamı, evrenin nasıl oluştuğu, iyi ve mutlu bir yaşamın nasıl olması gerektiğine dair bugün de yolumuzu aydınlatacak düşünceler üretmişleridir.

SORULAR

1- İlkçağ felsefesi deyince yaygın olarak Yunan felsefesi akla gelir ancak İlkçağ kavramı çok geniştir. Bu uzun zaman aralığında birçok kültür doğup gelişmiştir. Mısır, Mezopotamya, Sümer, Akad, Babil, Asur, Hitit, Fenike, Yunan, Pers, Roma, Kartaca kültürlerini de İlkçağ felsefesi içine dahil edebiliriz.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Yunan felsefesi İlkçağ'da varolmuş bütün toplumları temsil eder.
B) İlkçağ felsefesi denince yalnız Yunan felsefesi akla gelmelidir.
C) İlkçağ felsefesi kavramı kronolojik olarak yalnızca bir dönemi ifade eder.
D) İlkçağ Felsefesi birçok kültür ve düşünceyi içine alır.
E) İlkçağ Felsefesi miladi yılın başlamasıyla ortaya çıkmıştır.

Cevap: D

2- Konfüçyüs, "Erdem, erdem içindedir." sözüyle bir erdemin diğer erdemlerle birbirini tamamlayan bir yapıda olması gerektiğini ifade etmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceye uygun bir örnektir?

A) Kurnaz esnafın müşterilerine karşı güler yüzlü davranması
B) Evde canı sıkılan adamın eşine ev işlerinde yardım etmesi
C) Mahalle sakinlerinin mahalle çeşmesini tamir etmesi
D) Akrabalığı seven bir gencin bayram ziyaretlerine katılması
E) Bir kimsenin şans oyunlarını haksız kazanç olarak görmesi

Cevap: D

3- Bu tanrılar bolluğunun ötesinde son bir gerçek, bir var oluş nedeni var mıdır?

Bütün varlıklar tek bir kaynaktan çıkmış olmasın?'

Verilen sorular Hint felsefesi ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisine yönelik olabilir?

A) Felsefenin dinsel bir nitelik taşımasına
B) Ahlak felsefesi ön plana çıkmasına
C) Coğrafi özelliklerin düşünme yapısına etkili olmasına
D) Matematiksel hesaplamaların sorulara cevap oluşturmasına
E) Yönetim biçiminin felsefi bakış açısını etkilemesine

Cevap: A